D. FRANCISCI
DE AMAYA
OPERA IVRIDICA,

SEV

Commentarij in tres Poſteriores libros Codicis,

NECNON

OBSERVATIONES IVRIS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA · SALAMANCA

D. FRANCISCI
DE AMAYA
I.C. ANTIQVARIENSIS
HISPANI,
ET IN PINTIANA CVRIA REGII SENATORIS,
OPERA IVRIDICA,
SEV
COMMENTARII IN TRES POSTERIORES
Libros Codicis Imp. Iuſtiniani, Necnon Obſeruationes Iuris nunc nouiter additæ;

QVIBVS ACCEDVNT APOLOGIA EIVSDEM AVCTORIS pro ſtatuto Collegij Maioris Conchenſis, contra calumniam D. IOAN. DE ESCOBAR, & Indices locupletiſſimi.

EDITIO NOVISSIMA A MENDIS EXPVRGATA.

LVGDVNI,
Sumptib. PHILIPPI BORDE, LAVR. ARNAVD, ET PETRI BORDE.

M. DC. LXVII.

CVM APPROBAT. DOCT.

D. FRANCISCI
DE AMAYA,
I. C. ANTIQVARIENSIS,
& in Pintiana curia Regij Senatoris,

IN TRES POSTERIORES LIBROS CODICIS Imper. Iuſtiniani,

PRÆFATIO.

SVMMARIVM.

1. *De Imperatore Iuſtiniano.*
2. *De compoſitione Codicis.*
3. *Quare hi tres libri ab aliis diſſecti fuerint?*
4. *De eorum vtilitate, & difficultate*, num. 5.
6. *Qui ſcripſerint in eos?*
7. *Quantum laboris impenderit Auctor in his Commentariis?*
8. *Reddit rationem ſcriptionis.*

IMPERATOR † Iuſtinianus, quem falsò rudem & indoctum Principem, litterarum expertem & analphabetum vocant Franciſc. Floridus, Sabinus, Alciatus, Budæus & alij, Suidæ loco decepti, cùm tamen illum ſapientiſſimum & doctum vocauerit Theodohadus apud Caſſiodorum *lib. 10. epiſt. 9. & 22.* quia doctiſſimus, Iureconſultiſſimus, Philoſophus, & omni litteratura excultus fuerit, vt doctè probauit noſter olim amicus eruditiſſ. Dom Franciſc. de Cordoua *in Didaſcalia*, *cap.* 14. & Nicol. Alemann. *in notis ad Hiſtor. arcanam Procopij*, quam Vaticana Bibliotheca in lucem dedit, *pag.* 78. *lin.* 33. *& pag.* 86. *lin.* 12. *& pag.* 88. † Iuſtinianus, inquam, Codicem ex Theodoſiano, Hermogeniano & Gregoriano, inutilis ſane, & multis inutilibus conſtitutionibus & defectibus refertis, ſuum Codicem confecit, accuratè limatum, purgatum, expolitum, & candidum, vt ipſe ait *in epiſt. de emendat. Codic.* & variis conſtitutionibus, quæ aliis deerant exornatum edidit, in duodecim libros diuiſum, fortaſſe ad duodecim Tabulas, in quo ius antiquum referebatur, attendens, & cùm corpus illud grande videretur, nouem libros vno volumine & corpore clauſit, & tres vltimos in aliud reiecit. Et hoc iure quidem, † nam res quæ his tribus libris continentur, longè ab aliis ſunt remotæ & diuerſæ, cùm in eis verſetur iuris totius publici tractatio, tum ad fiſcalia & Principis patrimonium, tum

D. FRANCISCI DE AMAYA, IVRISCONSVLTI,

APOLOGIA PRO STATVTO COLLEGII Maioris Conchenſis, contra calumniam Eſcobaris.

SVMMARIVM.

1 *De libro D. Ioannis de Eſcobar, cum eius laudatione.*

2 *Proponuntur verba Eſcobaris contra Collegium,* & n. 3.

4 *Magnarum virorum querela propoſita in Magno Conſilio contra Eſcobarem.*

5 *Quid intendat Auctor in hac Apologia?*

6 *Ratio quæ mouit Auctorem ad ſcriptionem huius opuſculi,* & n. 7.

8 *Referuntur verba ſtatuti Conchenſis.*

9 *Praxis Collegij expellendi eos non ſolum qui ſunt impuri ſanguinis, ſed etiam contra quos aliquid ſit dictum etiam cum mendacio.*

10 *Lex multoties magis comprehendit mente, quam verbis,* & n. 11. & 12.

13 L. filius 10. Digeſt. de collat. *contra Anton. Fab.*

14 *In lege dicitur aliquid comprehenſum eſſe, quamuis verbis exprimatur,* & numero 15. & 16.

17 *Etſi in ſtatuto Collegij expreſſis verbis non dicatur non eſſe admittendos eos, contra quos etiam falſo ſit dictum, adhuc probatur id expreſſe deciſum.*

18 *Expenditur ſtatutum ad id probandum,* & numero 19.

20 Habere *ad poſſeſſionem refertur.*

21 *Bonæ fidei poſſeſſor cenſetur ille, contra cuius puritatem nihil ſit dictum.*

22 *Vox* ſemper *denotat perpetuitatem.*

23 *Quid ſignificent in ſtatuto illa verba,* Publicè & occultè?

24 *De poſſeſſione puritatis deiicitur ille, contra quem aliquid dicitur etiam falſo.*

25 *Qualitas puritatis conſiſtit in hominum opinione,* & n. 34. & 40.

26 *Poſſeſſionis interruptio circa qualitatem puritatis oriri ſolet ex variis cauſis,* & n. 27. 28. & 30.

29 *Laudatur Domin. Præſes Valenzuela.*

31 *Eſſe aliquis vel non eſſe Chriſtianum antiquum conſiſtit in arbitrio Iudicis.*

32 *Regula iuris vt plus ſit in veritate, quam in opinione, & è contra.*

33 *Ex verbis ſtatuti non ſolum attenditur vera qualitas puritatis, verum & communis opinio & reputatio.*

35 *Expenditur* leg. quæ omnia 25. ff. de Procurat.

36 *Enucleatur & illuſtratur* l. cum ita legatum 63. de cond. & dem. & n. 37.

38 *Falſus rumor vel fama expellit admittendos ad Collegium, etiam ſi ſit per mendacium,* & numero 39.

41 *Rumor & falſa fama interdum attenduntur in iure.*

42 *An in puritatis iudiciis concurrat ſimul proprietas & poſſeſſio?* & n. 44.

43 *An ſententia nobilitatis quam tulit filius, proſit patri.*

45 *De differentia nobilitatis ac puritatis quoad proprietatem, attenta Pragmatica domini Regis noſtri,* & n. 46.

47 *Expenduntur doctrinæ Eſcobaris, quibus probatur praxis Collegij, vt etiam per rumorem notati expellantur,* & num. 48. & 50. & 55. & 56.

49 *Praxis quæ adiuuatur conſuetudine, ſequenda eſt, etiam ſi ſit contra verba legis,* & numero 54.

51 *Opinio famoſi Doctoris eſt ſequenda.*

52 *Laudatiuncula Collegij Conchenſis,* & numero 53.

57 *Fundator vel teſtator de re ſua poteſt quomodo ei libuerit diſponere, & quaſcumque clauſulas adiicere.*

58 *Clauſula imitatus Domini Roderici Vazquez.*

59 *Qualitas*